

Прилог 2. ТАЦИТ И БРАЧОЛИНИ

Као што смо већ приметили у глави I, стари рукописи су често налажени у околностима које нису доприносиле њиховом критичком датирању. Као добар пример за то навешћемо, ослањајући се на радове [1], [3] и [357], историјат Налажења Тацитове "Историје". Гошар [1] и Рос [3] су изнели мишљење да је тај рад уствари написао познати ренесансни хуманиста Пођо Брачолини. По нашем мишљењу тај текст *није фалсификат, него оригинал*, и описује догађаје који су се заиста десили. Истовремено треба поставити питање: када су се дешавали догађаји описани у "Историји", и када је текст "Историје" написан? Историјат проналаска Тацовог рада илуструје атмосферу у којој су налажена многа слична документа.

Брачолини је један од најсјајнијих ренесансних писаца из XV в. Он је аутор прворазредних историјских и моралистичких књига. "О теолошким питањима... он је умео да говори језиком, кога би, без Брачолинијевог потписа, свако сматрао за језик неког од црквених отаца" [357, стр. 358-363]. Аутор је археолошког приручника о проучавању римских споменика и познате "Историје Фиренце", рада типа Тацовог летописа [357, стр. 359]. "Тај блистави имитатор био је, у пуном смисли речи, владалац мисли свог времена. Критичари су га стављали у исти ред с највећим ауторима Ренесансе... Многи су сматрали да се прва половина италијанског XV века може звати "Пођовим добом"... Фиренца му је за живота подигла споменик, који је исклесало Донатело" [357, стр. 358-363]. "Галантни начин живота Пођа Брачолинија био је скуп... због чега му је увек недостајало новца. Његов извор додатних прихода било је трагање за списима античких аутора, њихова припрема и редакција. У XV веку... то је био врло уносан посао. У сарадњи с фирентинским научником и издавачем Николом Николијем (1363-1437)... Пођо Брачолини је формирао нешто као стални студио за обраду античке литературе и привукао је цео низ сарадника, врло образованих, али одреда с тамним мрљама на репутацијама... Своје прве налазе Пођо Брачолини и Бартоломео ди Монтепулчано учинили су у време сабора у Констанцу... У заборављеној, влажној кули манастира у Сен-Галену, "у којој затвореник не би преживео ни три дана", њима се посрећило да нађу хрпу старих рукописа: дела Квинтилијана, Валерија Флака, Асконија Педијана, Нонија Марцелија, Проба и др. То откриће је изазвало не само сензацију, него и читаво литерарно раздобље" [357, стр. 363-366]. После неког времена Брачолини је открио фрагменте "из Петронија" и Калпуријеве "Буколике". Околности свих тих налаза нису разјашњене. Осим оригинала, Брачолини је трговао и копијама које је продавао за велике паре. На пример, новцем од продаје копије Ливија Алфонсу Арагонском, Пођо је купио вилу у Фиренци. "Од херцога д'Есте узео је сто дуката (1200 франака) за писма св. Јеронима, и још био врло незадовољан... Пођови клијенти су били Медичи, Сфорце, д'Есте, енглеске аристократске породице, Бургундска војводска кућа, кардинали Орсини, Колона, богаташи као Бартоломео ди Бардис, универзитети, који су у то време почињали да формирају библиотеке, или интензивно попуњавали своје књижне фондове" [357, стр. 363-366].